

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับ
ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
THE RELATIONSHIP BETWEEN ACCOUNTING KNOWLEDGE CAPABILITIES
AND ACCOUNTING EFFICIENCY OF ACCOUNTANTS IN THE NORTHEAST AREA

สายฝน อุไร¹ ฐิติพร วรฤทธิ์¹ และ แก้วมณี อุทธิรัมย์¹

¹สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

Sayfon Urai¹ Thitiporn Waralitte¹ and Kaewmanee Utiram¹

Lecturer of Accounting Program, Faculty of Management Science, Buriram Rajabhat University

(Received: January 21, 2021; Revised: December 1, 2021; Accepted: December 17, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 352 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 35 - 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และประสบการณ์ด้านการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี 2) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านเจตคติ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ทางบัญชี ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก 3) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวมและเป็นรายด้าน ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความทันต่อเวลาและด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการฝึกอบรม ด้านความเข้าใจได้ อยู่ในระดับมาก 4) ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโดยรวม และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีโดยรวม ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านความรู้ทางการบัญชี ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ และด้านเจตคติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี, ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี, นักบัญชี

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the capabilities in accounting and accounting efficiency of accountants in the Northeast region and to conduct the relationship and impact between the capabilities in accounting and accounting efficiency of accountants in the Northeast region. The data were collected from 352 accountants in the Northeast area of Thailand using a questionnaire as a research tool. The basic statistics utilized in this research including percentage, mean, and standard deviation. Meanwhile, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis were also used for analysis.

As a result, it was found that 1) most accountants in the Northeast area are female whose ages are between 35–40 holding bachelor degrees with less than 5-year working experience. 2) The opinions of accountants in the Northeast area towards capabilities for the accounting of accountants in the Northeast area as a whole and each aspect was at the highest level for professional ethics, professional skills, and attitude. Meanwhile, accounting capabilities and professional value were at a high level. 3) The opinions of accountants in the Northeast area towards accounting efficiency as a whole and each aspect was at the highest level for reliability, timeliness, and relevance. In addition, in cases of training and understandability were at a high level. Finally, 4) capabilities have a positive relevance and impact on overall accounting efficiency. Therefore, the variables used for predicting the accounting efficiency include professional skill, accounting capabilities, professional ethics, and attitude significantly.

Keywords : capabilities, Accounting efficiency, Accountants

บทนำ

จากเหตุการณ์ในอดีตองค์กรธุรกิจเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานะเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้องค์กรการต้องมีการปรับเปลี่ยนการทำงานเพื่อให้ทันต่อคู่แข่งส่งผลทำให้องค์กรพยายามสร้างกลยุทธ์และวิธีใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อให้องค์กรสามารถอยู่ได้ กลยุทธ์ที่ดีต้องขึ้นอยู่กับความสามารถของคนในองค์กร ซึ่งมีความสำคัญในการสนับสนุนการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ธุรกิจส่วนใหญ่เป็นธุรกิจขนาดเล็กซึ่งประกอบกิจการแบบเจ้าของคนเดียวและจัดทำบัญชีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อบันทึกรายการค่าของกิจการและเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าของธุรกิจเท่านั้น เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมากขึ้นระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและกระบวนการผลิตขั้นสูงและการตลาดที่มีการแข่งขันสูงขึ้น ทำให้ธุรกิจได้มีการปรับเปลี่ยนสภาพกลายเป็นธุรกิจขนาดใหญ่มีผู้ลงทุนจำนวนมากและหลากหลาย ที่ผ่านมาผู้ทำบัญชีถูกละเลย ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญ การไม่ตระหนักถึงความจำเป็นของผู้ทำบัญชี จึงส่งผลให้หลาย ๆ กิจการประสบปัญหาในการดูแล รักษา จัดหา และใช้ไปของเงินอย่างไม่เหมาะสม หรือมีเงินจมอันไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ จนกระทั่งเกิดวิกฤติเศรษฐกิจตกต่ำธุรกิจจึงเผชิญกับมรสุมหลากหลาย ทั้งวิกฤติเศรษฐกิจ

การเมืองทำให้การดำเนินธุรกิจและการแก้ไขปัญหายากขึ้น เพราะเป็นเรื่องของการอยู่รอดและการดำเนินธุรกิจให้ทันโลกยุคเศรษฐกิจใหม่ ฉะนั้นผู้ทำบัญชีต้องรักษามาตรฐานวิชาชีพช่วยเหลือผู้บริหาร ทำให้การลงทุนและดำเนินธุรกิจให้ทันสมัยเป็นสากลเพื่อสร้างความเชื่อถือในวิชาชีพให้มากขึ้นผู้ทำบัญชีจึงจำเป็นต้องปรับปรุงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ทางวิชาการและวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการให้บริการช่วยเหลือนำพาธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในอนาคต

ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการควบคุมและการดำเนินงานของนักบัญชีให้ถูกต้อง ตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพโดยสภาวิชาชีพบัญชีฯ ได้จัดทำจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฯ ขึ้นและมีข้อกำหนดต้องปฏิบัติในเรื่องของความรู้ความสามารถของนักบัญชีต้องประกอบด้วยการใช้ความรู้ตามมาตรฐานวิชาชีพ การประกอบวิชาชีพโดยมีความสามารถเพียงพอ การประกอบวิชาชีพด้วยความมุ่งมั่นและขยันหมั่นเพียร และการศึกษาหาความรู้และความชำนาญเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นนักบัญชีจะต้องมีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน โดยการประกอบอาชีพให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553: 72; อ้างถึงในฐิติรัตน์ มีมาก, 2559 : 119 - 133)

การที่จะทำให้ธุรกิจดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างรอบด้าน จึงจะสามารถนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผล วางแผน และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และทันเวลา ข้อมูลที่สำคัญของธุรกิจอย่างหนึ่งคือข้อมูลทางบัญชี ซึ่งจะช่วยผู้บริหารในหลาย ๆ ด้าน เช่น คำนวณต้นทุนของทรัพยากรที่ใช้ไปในกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ขององค์กร ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน รวมถึงเสนอและประเมินทางเลือกในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่ากับองค์กร ข้อมูลทางบัญชียังเป็นสัญญาณเตือนภัยให้กับองค์กรต่อความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถนอกเหนือจากทักษะวิชาชีพแล้วยังต้องมีทักษะด้านอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร งานบัญชีมีความเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจแทบทุกขั้นตอน และจะมีความสำคัญมากขึ้น (จินตนา ชัยยวรรณาการ, 2555; อ้างถึงในเสาวลักษณ์ จันทรประสิทธิ์, 2558 : 1 - 2)

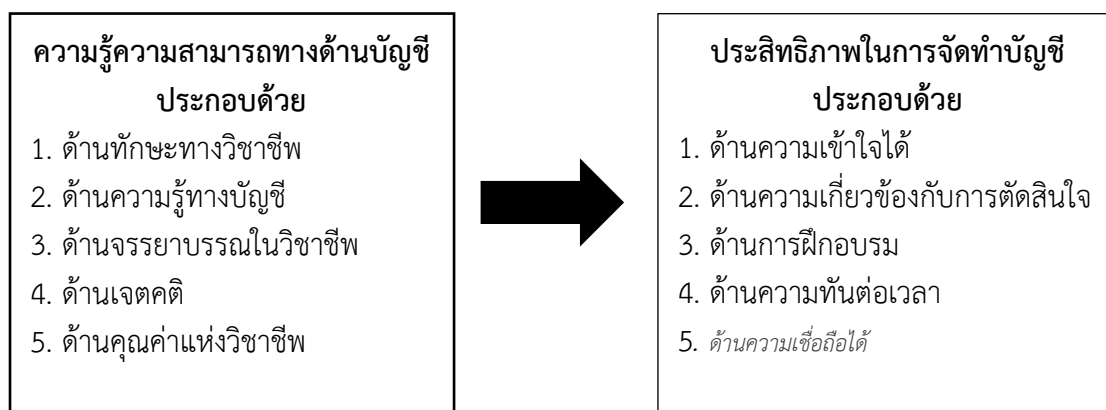
จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นักบัญชีสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีให้ เป็นไปตามหลักการทางกฎหมายและข้อบังคับพร้อมทั้งองค์กรสามารถประยุกต์ความรู้ความสามารถ ในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรอมร แยมเจริญ (2558: บทคัดย่อ) พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถ การรักษาความลับ ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และด้านความรับผิดชอบ นักบัญชีจึงควรมีมนุษย์สัมพันธ์ต่อกันโดยมีความคิดเห็นและการใช้ดุลยพินิจ ในการปฏิบัติงานอย่างมีเหตุผลเป็นหลัก ประกอบกับการยึดมั่นในมาตรฐานทางวิชาชีพ และวิชาการในการปฏิบัติงาน และสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนที่ต้องทำให้กับองค์กรในฐานะนายจ้าง จะทำให้นักบัญชีตระหนักและใช้ความสามารถ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 28,220 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2562: ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 493 คน โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตาราง (Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดทำบัญชี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 25 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านทักษะวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ ด้านความรู้ทางการบัญชี จำนวน 5 ข้อ ด้านจรรยาบรรณ จำนวน 5 ข้อ ด้านเจตคติ จำนวน 5 ข้อ ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ โดยครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเข้าใจ จำนวน 5 ข้อ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ ด้านการฝึกอบรม จำนวน 5 ข้อ ด้านความทันเวลา จำนวน 5 ข้อ ด้านความเชื่อถือได้ จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

3.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยพร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.2 ขออนุญาตราชการจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยแนบพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งจดหมาย และการเก็บข้อมูลด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้รับตอบกลับมา พบว่าจำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.40 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 493 ฉบับ

3.4 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่อไป

3.5 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item – total Correlation ซึ่งความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.783 – 0.950 และประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.848 – 0.949 (ตาราง 69 ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ Rovinelli and Hambleton (1977 : 49 - 60) แสดงให้เห็นว่า ค่าอำนาจจำแนกมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่ารายข้อของแบบสอบถามมีความสอดคล้องกันระหว่างรายข้อของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องวัด

3.6 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.853 – 0.942 และประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.887 – 0.948 (ตาราง 69 ภาคผนวก ข) ซึ่งสอดคล้องกับ Hair and Others (2006) แสดงให้เห็นว่า ค่า Alpha มากกว่า 0.7 เป็นค่าที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการประมวลผลตามหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี และประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้วิธีการประมวลผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับบรรยายและสรุปผลการวิจัย

กำหนดการให้คะแนนคำตอบแบบสอบถาม ดังนี้ (พวงผกา วรรณการ, 2561)

ระดับความพึงพอใจมากที่สุด	กำหนดให้เป็น	5 คะแนน
ระดับความพึงพอใจมาก	กำหนดให้เป็น	4 คะแนน
ระดับความพึงพอใจปานกลาง	กำหนดให้เป็น	3 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อย	กำหนดให้เป็น	2 คะแนน
ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด	กำหนดให้เป็น	1 คะแนน

นำคะแนนไปหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (พวงผกา วรรณการ, 2561)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	45	12.78
1.2 หญิง	307	87.22
รวม	352	100.00
2. อายุ		
2.1 อายุต่ำกว่า 35 ปี	145	41.19
2.2 อายุ 35 - 40 ปี	155	44.03
2.3 อายุ 41 - 45 ปี	31	8.81
2.4 อายุ 46 - 50 ปี	21	5.97
2.5 อายุมากกว่า 50 ปี	-	-
รวม	352	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	4.26
3.2 ปริญญาตรี	318	90.34
3.3 สูงกว่าปริญญาตรี	19	5.40
รวม	352	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดทำบัญชี		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	172	48.86
4.2 5-10 ปี	157	44.60
4.3 11-15 ปี	14	3.98
4.4 มากกว่า 15 ปี	9	2.56
รวม	352	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 307 คน คิดเป็นร้อยละ 87.22 และเพศชาย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.78 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 35 - 40 ปี จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 44.03 รองลงมาคือ อายุต่ำกว่า 35 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 41.19 อายุ 41- 45 ปี และจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.81 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 318 คน คิดเป็นร้อยละ 90.34 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.40 และต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.26 ประสบการณ์ในการทำงานด้านการจัดทำบัญชี ส่วนใหญ่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 48.86 รองลงมาคือ 5 - 10 ปี จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 44.60 ระหว่าง 11 - 15 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.98 และมากกว่า 15 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.56

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมและเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านทักษะวิชาชีพ	4.54	0.51	มากที่สุด
2. ด้านความรู้ทางบัญชี	4.48	0.51	มาก
3. ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.55	0.47	มากที่สุด
4. ด้านเจตคติ	4.53	0.50	มากที่สุด
5. ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ	4.48	0.49	มาก
โดยรวมเฉลี่ย	4.53	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.47) ด้านทักษะวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.51) และด้านเจตคติ ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50)

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม และเป็นรายด้าน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความเข้าใจได้	4.48	0.54	มาก
2. ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	4.51	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการฝึกอบรม	4.49	0.57	มาก
4. ด้านความทันต่อเวลา	4.51	0.53	มากที่สุด
5. ด้านความเชื่อถือได้	4.58	0.52	มากที่สุด
โดยรวม	4.51	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก

ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความเชื่อถือได้ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.52) ด้านความทันต่อเวลา ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.51)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี กับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม ของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	PA	PS	KA	PE	A	PV	VIF
\bar{X}	4.51	4.54	4.48	4.55	4.54	4.48	
S.D.	0.51	0.51	0.51	0.47	0.50	0.49	
PA		0.592*	0.620*	0.649*	0.651*	0.516*	
PS			0.712*	0.653*	0.572*	0.513*	2.338
KA				0.673*	0.578*	0.549*	2.482
PE					0.684*	0.599*	2.622
A						0.629*	2.260
PV							1.882

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันซึ่งอาจเกิดเป็นปัญหา Multicollinearity ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีค่าตั้งแต่ 2.338 – 1.882 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันแต่ไม่มีนัยสำคัญ (Black, 2006 : 585)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.516 - 0.651 จากนั้น

ตารางที่ 5 ผลกระทบระหว่างความรู้ความสามารถด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม ของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ของนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA)		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.499	0.203	2.453	0.015*
ด้านทักษะวิชาชีพ (PS)	0.127	0.056	2.283	0.023*
ด้านความรู้ทางการบัญชี (KA)	0.197	0.057	3.480	0.001*
	ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี			

ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ของนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	ทำบัญชี โดยรวม (PA)		t	p- value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ (PE)	0.226	0.064	3.555	0.000*
ด้านเจตคติ (A)	0.310	0.055	5.614	0.000*
ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ (PV)	0.025	0.051	0.489	0.625

$$F = 82.983 \quad p = 0.000 \quad \text{Adjusted } R^2 = 0.539$$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ (PS) ด้านความรู้ทางการบัญชี (KA) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ (PE) และด้านเจตคติ (A) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (APA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1 – 4 สำหรับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ (PV) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA)

เมื่อนำความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี ด้านทักษะวิชาชีพ (PS) ด้านความรู้ทางการบัญชี (KA) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ (PE) และด้านเจตคติ (A) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง (Adj R²) เท่ากับ 0.540 คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA) ดังนี้

$$PA = 0.499 + 0.127(PS) + 0.197(KA) + 0.226(PE) + 0.310(A) + 0.025(PV)$$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ และด้านเจตคติ อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ทางบัญชี และด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักบัญชีในการปฏิบัติงานด้านบัญชี ดังนั้น นักบัญชีจึงควรที่จะต้องมีความรู้ทางด้านทักษะวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ และด้านเจตคติ เพียงพอเพื่อที่จะสามารถจัดทำบัญชีได้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และมั่นใจได้ว่าการปฏิบัติงานทางวิชาชีพอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์สามารถนำหลักการด้านความรู้ทางบัญชี ด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และแนวคิดทางบัญชีมาประยุกต์ใช้ในสาขาวิชาชีพที่ทำ เพื่อให้เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานด้านบัญชีในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่บัญชีขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ กิมสร้าง (2560) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ

ประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจ อสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และปัจจัยด้านเจตคติในวิชาชีพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธัญญา บุญขวัญ (2559) พบว่า ความพยายามในการสอบบัญชีด้านการวิเคราะห์เปรียบเทียบเบื้องต้น ด้านการพัฒนาแผนการสอบบัญชี โดยรวม และความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีด้านทักษะทางวิชาชีพด้านเจตคติมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลลัพธ์ในการสอบบัญชีดังนั้นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลลัพธ์ในการสอบบัญชีและสามารถวางแผนการสอบบัญชีให้ เป็นไปตามข้อกำหนดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปและนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับคุณสมบัติอันดี และพึงประสงค์ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตต่อไป

2. นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความทันต่อเวลา และด้านความเชื่อถือ และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ และด้านการฝึกอบรม เนื่องจากการทำงานให้หน่วยงานต่าง ๆ หรือองค์กรนั้นจำเป็นต้องตระหนักและคำนึงถึงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ คำนึงถึงการสร้างความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้การทำงานนั้นเกิดความถูกต้อง เกิดความน่าเชื่อถือ และทำให้งานมีคุณภาพ มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เช่น การวางแผน การควบคุม การวัดผล การดำเนินงาน หรือการตัดสินใจลงทุน เป็นต้น เสาวลักษณ์ กิมสร้าง (2560) พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพบัญชี ปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และปัจจัยด้านเจตคติในวิชาชีพ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยปัจจัยด้านเจตคติในวิชาชีพมีอิทธิพลสูงสุดต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชี รองลงมาคือปัจจัยด้านทักษะทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ และปัจจัยด้านความรู้ในวิชาชีพตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาลักษณ์ บุญคำเมือง (2561) พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ด้านความสมบูรณ์และด้านความทันกาล อยู่ในระดับมาก ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีภาพรวมคุณลักษณะทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก โดยคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และด้านการใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภริศค์ชาห์ ชดช้อย และคณะ (2561) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีไทย ในส่วนของปัจจัยด้านจรรยาบรรณ และปัจจัยด้านระบบสารสนเทศทางการบัญชีในการปฏิบัติงานของนักบัญชี ได้แก่ ความทันต่อเวลา ทางกรบัญชีของนักบัญชีของนักบัญชีมีผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี โดยรวม (PA) และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชี (PA) ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพ (PS) ด้านความรู้ทางการบัญชี (KA) ด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ (PE) ด้าน

เจตคติ (A) และด้านคุณค่าแห่งวิชาชีพ (PV) เนื่องจากการทำงานด้านบัญชีต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีมาปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้การทำงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพ โดยในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีการปฏิบัติงานทางด้านทักษะวิชาชีพ (PS) มีความรู้ทางการบัญชี (KA) มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ (PE) มีเจตคติ (A) และมีคุณค่าแห่งวิชาชีพเพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการขั้นตอนในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรอง และมาตรฐานรายงานทางการเงิน เพื่อให้ข้อมูลทางด้านบัญชีที่จัดทำออกมานั้นสามารถช่วยในการตัดสินใจทั้งของผู้บริหาร นักลงทุน ผู้ถือหุ้นและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลทางด้านบัญชี โดยนักบัญชีจะต้องปฏิบัติงานด้านบัญชีอย่างเต็มความสามารถในการพิจารณาและประยุกต์ใช้ประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างสมเหตุสมผลรวมถึงการปฏิบัติงานอย่างระมัดระวังเยี่ยงมืออาชีพ และมีหลักการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล สามารถที่จะวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาเมื่อมีปัญหาหรือเกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติงานได้อย่างละเอียดรอบคอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์ และคณะ (2562) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป เป็นลำดับแรกรองลงมาเป็นด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงานด้านความโปร่งใสอิสระเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการตามลำดับ หลักฐานเชิงประจักษ์ให้ข้อมูลที่นำเสนอว่าแนวโน้มพฤติกรรมการทำงานของผู้ทำบัญชีในปัจจุบัน มุ่งเน้นการรักษามารยาท การทำงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลัก ก่อนการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ดังนั้นอาจนำผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีให้เหมาะสมเพื่อให้เกิดความเชื่อถือกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของชลิตา ลีนจี และคณะ (2563) พบว่า ผู้บริหารสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย มีความเห็นว่าสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทยที่มีรูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาที่สำนักงานจัดตั้ง ทุนจดทะเบียน จำนวนพนักงาน และจำนวนลูกค้าแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะวิชาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการจัดทำบัญชีเพื่อให้งานบัญชีมีความถูกต้องครบถ้วน สำนักงานบัญชี ใช้เป็นแนวทางในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพในการปฏิบัติงานแก่ผู้ทำบัญชี และผู้บริหารใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตหน้าที่ในการปฏิบัติงานของนักบัญชี การทำงานด้านบัญชีต้องอาศัยความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีมาปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้การทำงานด้านบัญชีมีประสิทธิภาพ โดยในการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีการปฏิบัติงานทางด้านทักษะวิชาชีพ มีความรู้ทางการบัญชี มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีเจตคติ และมีคุณค่าแห่งวิชาชีพเพื่อส่งเสริมและพัฒนากระบวนการ ขั้นตอนในการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีของนักบัญชีเฉียด ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีและงบการเงินในเขตพื้นที่อื่น ๆ เพื่อนำผลงานวิจัยที่ได้มาทำการเปรียบเทียบว่าเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร รวมถึงศึกษาความสำคัญของปัจจัยในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำบัญชีของธุรกิจหรือองค์กรต่าง ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2562). **ผู้ทำบัญชี (e-Accountant)**. สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2563, จาก https://www.dbd.go.th/more_news.php?cid=1589.
- จินตนา ชัยยวรรณาการ. (2555). **ก้าวที่สำคัญของนักบัญชีเข้าสู่ AEC**. กรุงเทพฯ: กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ.
- ชลิตา ลีนจี้ และคณะ (2563). ความรู้และทักษะวิชาชีพของนักบัญชีสำนักงานบัญชีคุณภาพในประเทศไทย. **วารสารศิลปการจัดการ**, 4(1). 34 – 45.
- นภาลัย บุญคำเมือง. (2561). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ภริศศัชชา ชดช้อย ทิพย์สุตา ทาสีดำ, สุรีย์ โภษกรนัญ และประเวศ เพ็ญวุฒิกุล (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักบัญชีไทย. **วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี**. 1(4). 49-62.
- วันนพรณ์ ชื่นพิบูลย์ และคณะ. (2562). ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกรณีศึกษา ผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. **วารสารศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ**, 6(2). 49 – 61.
- ศรัญญา บุญขวัญ. (2559). **ผลกระทบของความพยายามในการสอบบัญชีและความเชี่ยวชาญในการสอบบัญชีที่มีต่อผลลัพธ์ในการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). **ข้อบังคับสภาวิชาชีพ (ฉบับที่ 19) เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553**. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 127 ตอนพิเศษ 127 ง. 3 พฤศจิกายน 2553.
- เสาวลักษณ์ กิมสร้าง. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของผู้ทำบัญชีในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.